

Univerzita Karlova, 1. lékařská fakulta

Kateřinská 32, 121 08 Praha 2

Opatření děkana č. 7/2021

Metodický pokyn k hodnocení plagiátorství / autoplagiátorství v disertačních a habilitačních pracích na 1. lékařské fakultě Univerzity Karlovy

Zpracovali: doc. MUDr. Zdeněk Čada, Ph.D., Klinika ORL 1. LF UK a FN v Motole
prof. MUDr. Pavel Klener, Ph.D., proděkan pro vědeckou činnost
PhDr. David Horváth, Ph.D., přednosta ÚVI
Bc. Bohdana Frantíková, vedoucí odd. pro vědeckou činnost a zahraniční styky

Odpovídá: proděkan pro vědeckou činnost, přednosta ÚVI, vedoucí oddělení pro vědeckou činnost a zahraniční styky

Článek I.

- 1) Toto opatření se vydává k provedení Opatření rektora č. 13/2020, zejména za účelem upřesnění konkrétních pravidel posuzování původnosti práce, tj. oprávněné/neoprávněné shody v disertačních a habilitačních pracích (dále také „práce“), jejichž autoři odevzdávají práce v průběhu studia doktorského studijního programu uskutečňovaného na 1. lékařské fakultě nebo k obhajobě v průběhu habilitačního řízení, které probíhá na 1. lékařské fakultě.
- 2) Důvodem pro vydání tohoto metodického pokynu jsou nejasné hranice posuzování shody textů těchto prací a jiných prací týchž nebo jiných autorů a omezení některých způsobů psaní disertačních a habilitačních prací v tzv. šedé zóně jako například recyklace vlastních textů, sdílení metodických sekcí aj. jež vzbuzují v odborné veřejnosti pochybnosti o původnosti, tedy originalitě textu práce.
- 3) Tento metodický pokyn má poskytnout vodítko jak autorům, tak všem osobám zúčastněným na hodnocení disertačních a habilitačních prací.

Článek II. Stěžejní části práce

- 1) **Klasická:** Stěžejní částí disertační nebo habilitační práce je **text vlastní práce**.
- 2) **Komentovaná (okomentovaný soubor publikací):** Stěžejní jsou především **přiložené publikace**. Oponenti disertační (nebo habilitační) práce hodnotí společně s doprovodným kompozičním textem také kvalitu přiložených článků, které jsou nedílnou součástí práce.

Článek III. Textová shoda stejného autora

- 1) Stejným autorem se pro účely tohoto opatření se rozumí autor v pozici první, korespondenční či seniorní autor, nikoli řadový spoluautor.
- 2) Textová shoda v disertační a habilitační práci stejného autora je akceptovatelná do 25 % z dříve publikovaných textů či závěrečných prací stejného autora, pokud je zdroj řádně citován (publikace, předchozí závěrečné práce). V případě habilitační práce se jedná například o využití disertační práce stejného autora. Nezapočítává se formální text/předloha práce, metodika (viz dále čl. IV), dříve publikované výsledky v podobě číselných řad, číselných matic apod. a bibliografie. Způsob citace využití předchozích publikovaných textů stejného autora podléhá oborové specifikaci.

Obecně se doporučuje a akceptuje:

- a) přejatý text označit jako „*přímou citaci*“ přímo v textu a uvést v bibliografii,
  - b) u rozsáhlejších textových doslovných přejatých pasáží (1 normostrana a více)
    - je možné zmínit použití předchozích prací autora na začátku dané kapitoly (například využití rešeršních článků, diplomové či disertační práce); není nutné text dávat do uvozovek,
    - uvést také do výčtu bibliografických citací,
  - c) zcela výjimečně (například v případě oborového doporučení vložení rešeršních článků/preprintů do úvodu závěrečné práce) je možné akceptovat pouze bibliografickou citaci článků/preprintů ve výčtu publikací vztahené k tématu disertační či habilitační práce; není nutné dávat do uvozovek.
- 3) Užití vlastních textů z disertační nebo habilitační práce do publikovaného článku je možné. Použití stejného textu ze závěrečných/kvalifikačních prací se obecně nedoporučuje a neměl by převýšit více jak 5-10 souvislých vět (ev. dle redakčních pravidel). Citovat by se měl vždy primární zdroj (obecně se nedoporučují citovat studentské/závěrečné/kvalifikační práce do článků). V případě užití více než 10 souvislých vět je nutné citovat v textu a ve výčtu bibliografických citací disertační nebo habilitační práci (ev. dle redakčních pravidel).

Článek IV. Textová shoda v metodické sekci stejného autora

Použití stejného textu metodického postupu z předchozích závěrečných prací či dříve publikovaných textů stejného autora se nepovažuje za plagiát. Nutné je vždy uvést citaci či slovní odkaz (komentář) na původní práci, kde byla metodika poprvé popsána. Není nutné přejatý text dávat do uvozovek.

Článek V. Textová shoda v metodických sekcích práce mezi autory a spoluautory článků, jež jsou podkladem jejich disertačních nebo habilitačních prací

Sdílení stejného doslovného textu metodiky mezi autory disertačních nebo habilitačních prací se nepovažuje za plagiát v případě, že text (výběr vět, odstavců, celých úseků textů či obecné koncepce) vyplývá (i z překladu cizojazyčných textů společných článků) ze společných článků, které jsou podkladem jejich disertačních či habilitačních prací. Vždy je nutné uvést citaci nebo slovní odkaz (komentář) na společné články. Stejný text není třeba dávat do uvozovek. Vhodné je také uvést, na kterých konkrétních postupech/pokusech se podíleli jednotliví autoři a spoluautoři.

Článek VI. Textová shoda v metodické sekci práce s jinými autory

V případě užití doslovného textu (včetně překladu z cizojazyčného textu) metodiky, který není dílem stejného autora nebo spoluautora (viz čl. IV a V), je vždy nutné citovat práci, ze které byl text užit (například komerčně popsané postupy, či texty z jiných závěrečných pracích, které nemají kolektivní vazbu na společné články). V tomto případě je nutné uvést text kurzívou a do uvozovek.

Článek VII. Textová citovaná shoda s jinými autory

Textová citovaná či jinak odkázaná (například komentářem) **doslovná shoda** s jinými autory (tedy suma všech citovaných shod) **nesmí převýšit 25 %**. Nezapočítávají se správně citované (komentářem odkázané) metodické sekce (viz čl. IV až VI) a všeobecná známá fakta (viz čl. IX). Rovněž se nezapočítávají přesná znění zákonů, vyhlášek apod.

Článek VIII. Textová necitovaná shoda s jinými autory

- 1) **Textová necitovaná** či jinak odkázaná (např. komentářem) **doslovná shoda** (respektive zdroj není nikde v práci uveden nebo je špatně citován) je **přijatelná do 5 % včetně** (nezapočítává se formální text/předloha práce, poděkování, bibliografické citace a všeobecně známá fakta) a současně, že **jákykoliv souvislý doslovně přejatý text, který není citovaný** či jinak odkázaný (např. komentářem) **nepřevyšuje 1 normostranu**.
- 2) **Textová necitovaná** či jinak odkázaná (např. komentářem) **doslovná shoda** s jinými autory (respektive zdroj není nikde v práci uveden nebo je špatně citován) **přesahující 5 % práce** (nezapočítává se formální text/předloha práce, poděkování, bibliografické citace a všeobecně známá fakta) nebo **jákykoliv souvislý doslovně přejatý text, který není citovaný** či jinak odkázaný (např. komentářem) **převyšuje 1 normostranu**, se považuje za **nepřijatelný plagiát**.
- 3) Za **špatně citovaný zdroj** se považují zejména případy, kdy
  - a) chybí uvozovky u „*přímé citace*”,
  - b) je uvedena pouze citace v textu a chybí citace v bibliografickém výčtu nebo ve výčtu publikací týkajících se tématu práce nebo v případě komentované práce není bibliografická citace k textové citaci dohledatelná ani v příložených publikacích,
  - c) citace zdroje je uvedena pouze v bibliografickém výčtu práce nebo ve výčtu publikací týkající se práce či v seznamech literatury v příložených článcích v případě komentované práce, ale není uvedena samotná citace v textu práce. Způsob citování textu stejného autora a metodických sekcí- se řídí čl. III až VI.

Článek IX. Všeobecná známá fakta

Všeobecné známá fakta nepodléhají citační povinnosti. Všeobecně známými fakty (patřím se i oborově specifická fakta!) se rozumí takové skutečnosti, které jsou dohledatelné minimálně ve 3 nezávislých zdrojích (včetně cizojazyčných) jako jsou běžné učebnice, encyklopedie, skripta atd. Příkladem je možné uvést běžná obecná dělení hormonů, kardiomarkerů, nádorových markerů, fáze buněčného dělení atd.

Článek X. Kontrola původnosti habilitační práce

- 1) Habilitační práce v elektronické formě je přijata oddělením pro vědeckou činnost a zahraniční styky (dále jen „OVČ“) při zahájení habilitačního řízení.
- 2) Habilitační práce je z OVČ předána na Ústav vědeckých informací 1. LF UK a VFN (dále jen ÚVI), kde je vložena do systému Turnitin ke kontrole originality textu. ÚVI zajistí kontrolu habilitační práce a opatří ji komentářem stran originality z formálního hlediska dle článků II až VII, např. s přihlédnutím k míře shody, správnosti citací atd., včetně závěru, zda habilitační práce formálnímu hledisku vyhovuje či nevyhovuje.
- 3) Pokud habilitační práce z formálního hlediska nevyhovuje, bude vrácena zpět na OVČ. Proděkan pro vědeckou činnost v součinnosti s předsedou habilitační komise posoudí charakter a míru závažnosti nesplnění kritérií podle tohoto opatření z věcného hlediska (tj. zda se jedná o autoplagiát, plagiát či zda převažují „pouze“ formální nedostatky) a na základě zhodnocení bude práce buď vrácena uchazeči k přepracování, nebo bude postoupena Etické radě 1. lékařské fakulty.
- 4) V případě, že habilitační práce z formálního hlediska vyhovuje, bude předána z ÚVI zpět na OVČ. OVČ zajistí předání formálního vyhodnocení předsedovi habilitační komise k posouzení originality habilitační práce a jejího přínosu nových poznatků z věcného hlediska. Bude tak zajištěno, že habilitační práce splňuje formální požadavky a současně, že přináší zásadní nové vědecké poznatky.

Článek XI. Kontrola původnosti disertační práce

- 1) Kontrola původnosti disertační práce se řídí zvláštními předpisy Univerzity Karlovy a 1. lékařské fakulty.
- 2) V případě, že je na základě kontroly disertační práce konstatováno, že z formálního hlediska nevyhovuje požadavkům, může taková skutečnost zakládat podezření ze spáchání disciplinárního přestupku studentem, který je autorem hodnocené disertační práce.

Článek XII. Přejícná a závěrečná ustanovení

- 1) Podle tohoto opatření se postupuje
  - a) v případě disertační práce odevzdané nejdříve v akademickém roce 2021/2022 a
  - b) v případě habilitační práce odevzdané v habilitačním řízení zahájeném nejdříve dnem účinnosti tohoto opatření.
- 2) Toto opatření je platné dnem vydání a účinné od 1. 7. 2021.

V Praze dne: 16.6.2021

Prof. MUDr. Martin Vokurka, CSc., v.r.